

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

→ KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasárnap es csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	— — — — — 12 K.	Fél évre	— — — — — 6 K.
Negyed évre	— — — — — 3 K.	EGYES SZÁM ÁRA	12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Egy intelem.

Nincs veszedelmesebb dolog, mint az, hogy ha egyazon ügyet szolgálmi hivatott egyének egymásnak ellenségei.

Hiába mondja nekem akárki, hogy a hivatalviselő egyének háborúskodása mellett a közügy nem szenved sérelmet és kárt, mert bizonyos, hogy az egymás iránt érzett antipathiát a hivatalos élet terére is átviszik.

De ugyan ki látott még olyan idealisan harcoló feleket, akik csak bizonyos irány betartásával haragosai egymásnak és amint egy másik uton együvé kerülnek, már ugy tesznek, mintha a köznek az ő dolgukhoz semmi jussa se volna?

Hohó! Emberek vagyunk, telve gyarlósággal és — sajnos — legkevésbé törekszünk arra, hogy hibáinkat javítsuk, természetünket megváltoztassuk és önmagunkkal jöjünk legelőször is összhangba. E helyett mások gyarlóságainak kiszinezésében és túlzásba vitt bírálatában találjuk örömiünket.

Nos, jól van, hiszen végre is a mások hibáinak ismerete alapján jutunk oda, hogy a magunkét megismerjük, tehát mást bírálni nem helytelen dolog, ellenben sohasem tévesszük szem elől, hogy minket is bírálhatnak.

Minél nagyobb polcon állasz embertársaid közül, annál többen néznek reád és bírálják cselekedeteidet — mondja Tolsztoj s minél inkább élsz vissza a kezembe adott hatalommal, annál több gyűlölet születik ellened a szivekben amint Dosztojevsky elmélkedik.

E két nagy elmének intelméből önként következik, hogy akik a hatalom polczán állanak, azok úgy viselkedjenek, hogy cselekedeteiket ne az egyén önzése és elbizakodottsága nyomán ítéljék meg, hanem a böles mérséklés alapján, az igazság ragyogóan tiszta álláspontjáról. — E szerint nem adhat az ember a gyűlöletnek tápot, ellenben alapot teremt a megbecsülés ritka értékű kitüntetéséhez.

Közállapotainkról vagy nyíltan, vagy képletes beszédben szoktunk irni. — Az utóbbi modort ott használjuk, ahol még a kezdeti állapotban látjuk a bajokat, az előbbi akkor, hogyha a dolgot a józan intelem burkolt szavaival már helyre hozni nem lehet.

A mi kis vármegyénk közéletének esendes vizein nem volt eddig hullámvérés soha.

Ma már erős hullámokat látunk s megeshetik, hogy egy kitört vihar oly károkat okoz az itteni haladásnak ólomsúlyal terhelt hajóján, hogy azokat helyrehozni igen bajos lesz.

Mi tehát azt mondjuk, vessék ki a szivükből a gyűlölséget mindazok, akik eddig azzal éltek egymás ellen és igyekezzenek egy eszmény felé: A köznek boldogítására!

Ugy legyen!

A virilizmus reformja.

Irta: LUKÁCS ÖDÖN.

(Folytatás.)

Az ébredező nemzeti szellem azonban elsősorban és főképen az államszervezet reorganizációját követelte, a reformszemlékkel telt közéleti levegőben az országgyűlés a helyhatósági és megyei szervezetek lényegében való bolygatását nem tartotta opportunusnak s ez az oka annak, hogy az akkori törvényhozás irányzatát jellemzően a megyék hatáskörének körülírását és meghatározását ez az országgyűlés is mellőzte.

Az 1840—1843/4-iki országgyűlésen hozott újabb törvényhozási intézkedések, névszerint a birtok és hivatal képességnek a nem nemesekre való kiterjesztése stb. már égetően szükségessé tették a megyei institúció újra szervezését, azonban az akkori hazai viszonyokban keresendő indokok folytán a várakozó igények ekkor sem nyerne kielégítést.

Az országgyűlés regulatív működésének ily irányu meddősege már arra készítet egy néhány vármegyét, hogy a partikuláris jogalkotás terére lépve, az ugynevezett tisztességeknek szavazati jogot adjanak s így igyekezzenek a törvény és megyei rendszer hiányain segíteni.

Ami azonban az eddigi törvényes intézkedések folytán csak sürgős volt, azt az 1848-iki törvényhozás már halaszthatatlanná tette. Az 1848-iki törvényhozás ugyanis rendi alkotmányunkat képviselő alakítván át és parlamentaris felelős kormányt hazai institúciónak sorába felvévén, a megyei intézmények azelőtti alapján való fenállása lehetetlenné vált.

Igyekezett is az 1848-iki törvényhozás ideiglenesen a megyék szervezetét legáltalánosabb vonalakban az új alkotmányos alakulással összhangzásban hozni, de ez ügyben tett törvényes intézkedései határozottan csak az

ideiglenesség jellegét viselvén magukon, a végleges rendezés a következő törvényhozásnak lett fentartva. A közbejött események azonban meghusitják a feladatnak teljesítését és így azon ideiglenes intézkedések, melyek által az 1848-iki törvényhozás csak a legkiáltóbb hiányokon igyekezett segíteni, egész az 1870. évig fennmaradtak.

Miután a csak egy rövid átmeneti időre alkotott törvényhozási intézkedések az alkotmányos és ezzel együtt a megyei és városi törvényhatósági élet újrakelésével elégteleneknek bizonyultak, az 1848. törvényhozás nem tért ki többé a törvényhatóságok rendezése elől.

Működésében az az irányelv vezette, hogy egyfelől ne hagyassék számításon kívül nemzetünknek ezen törvényhatósági intézmény iránt tanusított ragaszkodása, másfelől pedig vételessen figyelembe mindazok, amiket a fejlődő kor követelményei és az 1848-ban történt alkotmányos alakulással beállott új helyzet megkívának.

Arra törekedett, hogy az 1848. előtt létezett és az 1870. évig lényeges változtatásokkal fentartott megyei institúciót a kor igényeihez átformálta, fentartva belőle azt, ami fenttartható, megváltoztatva azt ami a változott viszonyoknál fogva, többé nem életre való. Az ország egységes fejlődése és a jó adminisztráció szempontból tehát egy oly intézményről gondoskodott, amely a nemességet mint a megyei közönség egyedüli alkatrészét képező területét, a megváltozott társadalmi birtok és hitelviszonyoknak megfelelőleg pótolja.

Ezen gondoskodás hozta létre a virilizmus intézményét.

Az 1869-iki országgyűlés intenciója szerint ugyanis a megye ügyeit végző testület oly elemekből állítandó össze, melyek a megyei érdekeket valósággal képviseljék s ezen testületben oly elemek részére biztosítsák a tulsuly, melyek a reá bizott teendők és különösen az adminisztráció ellenőrzésére képesek legyenek s melyek a jó lehető első adminisztrációban első sorban lévén érdekelve, elvárhatni tőlük, hogy idejüket a közügynek szenteljék.

Ez az alapja a törvény II. fejezetének, mely a törvényhatósági bizottságok alakításáról szól.

Az 1870. évben megalkotott törvényhatósági szervezet a mostani időkig nem kifogásoltatott, sőt mint nemzeti jogfejlődésnek szülötte, a nemzeti közérületben, közfelfogásban eddig a leghathatósabb pártfogóra, támogatóra lett.

A modern haladás s az ennek hatása alatt bekövetkezett azon állampolitikai törekvés, amely a politikai jogok kiterjesztésére irányul, azon meggyőződést kezdi megélelni, hogy törvényhatósági szervezetünk eddigi összeállítása nem felel meg többé a modern kor

követelményeinek, különösen a kiterjesztett politikai jogokon alapuló parlamentáris kormányzat postulatával lesz összeférhetlen.

Az egyes politikai faktorok által inaugurált nézetekkel szemben azonban tartózkodólag kell viselkednünk s a tetszetős jel-szavak kedvéért az objektivitás terét el nem szabad hagynunk.

Miként azt már fentebb kifejtettük, nekünk nem általános kulturálami sablonok után kell törekednünk, nem más államok intézményeivel huzott paralellákat kell követnünk, de helyhatósági intézményeink megteremtésénél a speciális magyar viszonyokat kell tekintetbe vennünk.

A mi hazai viszonyaink pedig ma még nem engedik meg a demokratikus elvek minden irányban való érvényre jutását. Általános kulturális fejlettségünk ma még, sajnos, nincs azon a fokon, hogy helyhatósági érdekképviseletünkkel a vagyont, mint az általános kultúra és civilizáció tőkét teljesen nélkülözhetnénk.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

A modern asszony.

Írta: R. PETHEŐ IRÉN.

Nem a mai kor asszonya. Hiszen korunknak százele női típusa van, melyeket ugyanegy jelzővel illetni joggal nem is lehet, egymással sok tekintetben oly kiáltoan ellentétesek. Csak a felületen szalonyelv nevezheti úgy a léha divathölgyet mint a dolgozó és magát munkájával fentartó emancipált nőt egyformán modern asszonynak.

Tulajdonképpen ki is az igazi modern asszony? Komoly értelemben csak azt nevezhetjük így, ki korának törekvéseit érti, nemzeti eszméit átérzi, és nemcsak lelkében hozzájuk csatlakozik, de kisebb-nagyobb hatalmi körét, első sorban az otthonát, szerintük igazítja.

Ilyen értelemben minden műveltebb kornak voltak modern és nem modern asszonyai, a dolog maga létezett már réges-régen, midőn a szó, melylyel ma nevezhetjük még ki sem volt találva.

A történelem szolgál példaképpel.

Igy a legmisztikusabb bájtól, egész legenda-körtől körülragyogott alak Jeanne d'Arc, az orléáni szűz ama fiatal pásztorleány, kit honszerelme hősnővé ilhletett, a legnagyobb mértékben modern asszonya az ő idejének. A fájdalom, mely átsír Frankhonon, az angol szolgaság miatt, az ő szívének százsorosán fáj. Kezébe adja a szűzanya képével himes zászlót és a kardot, melylyel élére áll a francia seregeknek és maga előtt kergeti csufosán az angol bitort.

Vele szemben egy másik nőalak, ki az emberi méltóság legmagasabb ormán élte napjait a vérpádon fejezte be, Marie Antoinette, a szépséges francia királyné, korának egyszersmind divatkirálynője is, a történelemnek egyik leghatározottabban nem modern asszonya.

A forradalmi eszmék átjárták már a francia népet, s ő ki hivatala lett volna anyja lenni nemzetének, még csak tudomást sem vett róluk. Ugyanezt vélhetők Marie Antoinette természet-szerűleg dinasztikus érzéseinek hódolván, ellensége kellett hogy legyen minden szabad gondolkozásnak. Mégis, vannak királyok, királynék, kik nem idegenek azoktól az eszméi mozgalmaktól, melyek népeikben támadnak, sőt keresik és ismerik okait. S ha talán e mozgalmak veszélylyel fenyegetnek, az okok elhárításával szüntetik meg a veszélyt. Ok a trónokon látnak és gondolkodnak.

És minthogy Marie Antoinette, Mária Teréziának, a különösen osztrák szempontból kiváló, nagy uralkodónak leánya, valósággal csodálatos az ő saját végzetes nem modernisége.

Korának hatalmas szellemi mozgalmával szemben, tájékozatlanságának hallatlan mértékét jellemzi néhány szava, melyeket egy történelmi alkalommal mondott.

A párisi nép éhezett. A csöselék, s az árucarnokok hölgyei vagy negyvenezrenyi tömegben Versaillesbe vonultak. A királyi palotát dühös népáradat fogta körül, lerongyolt, elszánt alakok háborgó tengere. A királyné udvaroncától kérdezősködött, mit akarnak?

— A nép zajong, mert nincs kenyere! — válaszoltak neki.

A felséges asszony pedig mosolyogva szólt: — Ha kenyérük nincsen, egyenek kalácsot. Ha látni, érezni, megérteni tud, alighanem az ajkára fagyott volna az a gunyos mosoly.

Jeanne d'Arc és Marie Antoinette, e két annyira érdekes nőalak, szembeállítását okot adhat némi félreértésre.

Ugyanis Jeanne, a pásztorleány, még akkor is, midőn már betöltötte volt nagy küldetését, és királya fejére tette a koronát, igénytelen, puritán marad. Marie Antoinette pedig még akkor is, midőn a királyi pénztár már jóformán üres, örült fényűzésben, esztelen bőkezűségben kegyeltjei iránt tetszeleg magának.

Es ez a nagy eltérés kettejük között, a mi szempontunkból mégis csak lényegtelen különbség. Mert az eszmék szeretete korántsem azoknak a fényűzésre csupán, kiknek más fényűzésre nem telik, vagy kik a külső pompától általában idegenkednek.

Hogy példával éljünk, a nagy fejedelem, II. Rákóczi Ferenc anyja, Zrínyi Ilona, kinek pompaszeretete, nagy műérzete ismértes, a legkiválóbban modern asszonya korának és nemzetének, melynek eszméit szolgálja, melynek eszméi irányítják egész életét.

De ugyanezek hasonló mértékben modern Károlyi Sándorné grófnő is, a vitéz kurucgenerális hitvese.

Férje kilenc éven át harcol Rákóczi mellett az ország minden részében, és csak nagynéha, rövid időre, szinte vendégként látogathat el haza övéhez. S Károlyiné az eszmének, melyért a férje küzd, annyira híve, hogy nem fájdalom nélkül ugyan, mégis örömmel, szent kötelességként viseli a férjétől való oly sok esztendő elszakadást, ezernyi baj, gond és betegség közepén.

Teljes elvonultságban él, gyermekeit nevelve a család birtokain, melyeket a legszámítóbba takarékosággal, a legfáradhatatlanabb szorgalommal igazgat. Külső pompára, cifraságra mit sem költ, akkor fejedelmileg bőkezű csupán, ha a Károlyi birtokokon átvonuló, vagy ott megtelepült szegény menekülőkön kell segíteni, kiket a császári hadak lakóhelyükről elűztek és mindenükből kifosztottak.

Mi ujság?

Ülés a megyénél.

A vármegye igazoló választmánya f. hó 23-án d. e. 11 órakor dr. Janits Imre elnöklete alatt ülést tart. Ez alkalommal az 1909-ré érvényes virilis névjegyzéket fogják összeállítani.

Szabadságról.

Lipschitz József kir. járásbíró 4 heti szabadságáról haza érkezett és újból átvette hivatalának vezetését. A járásbíró vas megyei rokonainál üdült családjával együtt.

Az alispáni hivatal áthelyezése.

Dr. Perényi Kálmán alispán hivatalos helyiségét a főispáni szoba mellett levő alispáni szalonba helyezte át, ugyanide kerültek a jegyzőségek is.

A bazilika énekkara Budapesten.

A főszékesegyházi énekkar mint azt megirtuk a lezajlott kath. nagygyűlés második napján egyházi énekeket adott elő a műcsarnokban. Az énekkar élén Kersch Ferenc karigazgatóval s többszólamu polifon dalokat adott elő a klasszikus egyházi költészet nagymestereinek, Ludovico da Vittoria, Orlandó di Lasso és Palestrina műveiből. Majd a mai egyházi zeneköltők, Haller, Ebner és Giesbacher egy-egy művére került a sor. A következő csoport ősi időkből maradt és egyházi stílusban irt népénekeinknek volt szentelve. Sztáray, Kisdi és egy ismeretlen följegyző gyűjteményeiben talált énekeket mutattak be Bogisich Mihály püspök megfajtásában és földolgozásában. Az esztergomi kórus fenkölt érzéssel és művészi kidolgozással keltette életre az évszázados dallamokat. A közönség, mely jórészt a nagygyűlésre érkezett vendégekből és a Szent Cecilia Egyesület tagjaiból állott, áhitattal hallgatta és lelkes tapsal tüntette ki a kar kitűnő vezetőjét, Kersch Ferenc igazgatót és a jelenvolt püspököt, Bogisich Mihályt.

Az esztergomi függetlenségi körből.

Az esztergomi függetlenségi és 48-as kör választmánya f. hó 19-én, szombaton d. u. 6 órakor a Fürdő szálloda földszinti kistermében ülést tart. Tárgy: 1. Elnöki előterjesztés. 2. A vármegyei törvényhatósági bizottság intéző választmányának előkészítése. 3. Az október 6-án tartandó gyászünnepély előkészítése. 5. Esetleges indítványok.

Megerősített választás.

A városi iskolaszék által a kenyérmezői iskolára megválasztott Bárdos József tanítót a város tanácsa tegnapi ülésében állásában megerősítette és a választást jóváhagyta.

Tanulmányuton.

Etter Ödön az esztergomi takarékpénztár tisztviselője f. hó 15-én 3 heti országos tanulmány-utra indult. Ettart az igazgatóság küldötte ki az országnak a miénkhez hasonló arányú és nagyobb pénzintézeteinek ügykezelési rendje tanulmányozása céljából azért, hogy az idősenek talált rendszerüket itthon meghonosíthassa.

A szini szezon véget ért.

Szalkay Lajos társulata hétfőn bucsúzott el a közönségtől. Kedden reggel az egész társulat elutazott Pápára. A bucsúelőadás sokáig emlékeztetőben fog maradni a közönségnek. A „Biboros” színmű ment a címszerepben Kovácsesal. Akiknek volt alkalmuk ezt az alakítást a fővárosban látni és így összehasonlítást tehettek Gal Gyula színművész és Kovács alakítása között arra a konzekvenciára jutottak, hogy Kovács sokszorosan felülmulta a híres fővárosi színművészt. A farszto és a színész egész tudását kívánó szerepben oly művészi munkát produkált, hogy ennek hatása alatt nyomban gyűjtés indult meg a szeniális színész számára. Az elég tekintélyes összeget lapunk h. szerkesztője nyújtotta át Kovácsnak a közönség elismerésének tolmácsolása mellett. A publikum percekig tapsolta és éljenzte a művészt.

Szalkaynak ez volt az utolsó előadása városunkban, mert Esztergomot tudvalevőleg kivették a székesfehérvári szini kerületből és a győrihez csatolták. Ezentul Mezei társulata fog városunkban előadásokat tartani. Ugy tudjuk, hogy a győri társulat nem áll azon a nivón, mint Szalkayé s így bizony rossz cserét csináltunk. Nem is értjük hogy miért engedte a város magára oktrojálni a győri kerületet. Ezt sem Szalkay, aki Esztergomban színházi közönséget teremtett, sem a közönség, amely Szalkayék nívó előadásait megszokta, nem érdemelte meg. Erre a kérdésre egyébként még visszatérünk és minden követ meg fogunk mozgatni, hogy városunk ismét a székesfehérvári kerülethez csatoltassék.

Talált régiség.

A vizivárosban épülő néhai Tóth bíró házában földmunkálatai közben érdekes régiségleletre bukkantak. A munkások egy hajító tárdahegyvet találtak. A tárdahegyvet atár eredetre mutat, vasból van és az alsó részét egy rézkarika fogja át. Az érdekes és még elég ép állapotban levő tárdahegyvet a régészeti társulat muzeumába helyezték.

Halálozás.

Waldvogel Józsefné szül. Vandra Ida folyó hó 15-én, délelőtt 11 órakor, rövid szenvedés után, életének 58-ik, évében elhunyt, f. hó 17-én délután 4 órakor fogják a kir. városi temető kápolnájából a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

Tűz a szomszédban.

Barti István párkányi lakosnak összedőlésre kárhoztatott viskója 14-én éjjel 1 órakor a fő uton kigyulladt és leégett. A tüzet lokalizálták s így komoly veszedelem nem fenyegette a párkányi házakat.

Magyar név.

A belügyminiszter megengedte, hogy Rieperger Károly esztergomi tanító vezetéknévét „Rákosi”-ra változtassa.

Vörheny a Zárdában.

A vízivárosi zárdaiskola különvendékei között eddig négyen betegedtek meg vörhenyben. Az intézetben feltétlen tisztaság uralkodik s így a skarlátot csak is a különvendékek hurocolhatták be. Számos esztergomi család érdeke követeli, hogy a tanácsorvos szigorúan járjon utána annak, vajjon nincs-e vörhenyes beteg a bejáró növendékek családjaiban, mert szigorú és állandó ellenőrzés híján a borzasztó járvány terjedni fog és újból heteken át zárva kell majd tartani az iskolát a tanítás rovására.

A gazdasági egyesületről.

A vármegyei gazdasági egyesület legutóbbi ülésében foglalkozott a mezőgazdasági kamarákra vonatkozó törvényjavaslattal. Beható vita után azon véleményüket fogják a miniszter elé terjeszteni, hogy a kamarák felállítását némi megszorításokkal kívánatosnak tartják. Egyben elhatározták, hogy október 15-én Parkányban 1000 korona díjjal lódíjazást tart az egyesület.

A társaskocsi díjszabás.

A város tanácsa tegnapi ülésében revízió alá vette a társaskocsi díjszabását. A revízióra az adott okot, hogy a társaskocsik számát szaporítani fogják s ezenkívül a kereskedelmi társulat is átíratot intézett a városhoz, hogy az omnibuszok nem közlekednek minden vonathoz s így ez a visz-szaélés is meg lesz szüntetve a revízió során.

A kofák megrendszabályozása.

Az esztergomi kofáknak most a városi iparhatósággal gyűlt meg a bajuk. A tanács kimondta, hogy a kofák viszontelárusítással foglalkozván iparendélyt váltására kötelesek. Eddig 24 kofa váltotta ki iparigazolványát de addig is míg ezt tették több ízben kellett őket kisebb-nagyobb pénzbírságra marasztalni.

Régi rend az adóhivatalnál.

A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság az esztergomi kir. adóhivatalban a hivatalos időt illetőleg a régi rendet állította vissza vagyis d. e. 8—12-ig, délután 2—6-ig.

Hegycsuszamlás Párkányban.

Párkányból írja tudósítónk: E. hó 12-én d. u. 1 órakor a primássziget átellenében fekvő Istenhegyről, mintegy 5—600 köbméternyi földtömeget lecsúszott. A község lakói közt futó tűzként terjedt a hír, hogy az épen ott delelő sertéscsordát az Istenhegyről leszakadt föld maga alá temette. A lakosság nyomban a veszély színhelyére sietett mert mindenki saját állatait gondolta veszélyben. Szerencsére azonban nagyobb volt az ijedség a valóságnál, mert csak 9 sertést temetett maga alá a föld. A község elöljárósága azonnal intézkedett, s a part megvizsgálása végett 2 elöljatót küldött ki, vajjon nincs-e lehetőség arra, hogy ismét veszély fenyegetse a község sertéseit és arra járó telen csordáját.

Rendőri hírek.

A cseléd sorsa. Saliga Ilona 16 éves szentgyörgymezői cselédleány a padlásra felmenne leest a lépcsőről és combcsonttörést szenvedett. Beszállították a „Kolos” kórházba.

Leest a lóról. Henez János 11 éves párkányi iskolás fiu apja udvarán lovagolni próbált egy ígás lovon. A ló megugrott és a kis fiu oly szerencsétlenül esett le a lóról, hogy alkartörést szenvedett. A Kolos kórházban ápolják.

Vesztett eb. Idey András vasúti alkalmazott, tokodi lakos veszettség gyanus kutyája a községben több egyént megmarta. A megmarta egyéneket Budapestre szállították a Pasteurintézetbe. A kutyát kiirtották.

Helybenhagyott ítélet. Fridrich Edét, aki a tél folyamán Porgesz Béla kávéház tulajdonos kárára betöréssel lopást követett el a komáromi törvényszék 8 hónapi börtönrre ítélte. Az ítéletet a győri tábla most helybenhagyta.

Gyanus haláleset.

Neumann József helybeli mészáros neje tegnapelőtt elvérzés következtében hirtelen elhunyt. A halálesetet magzatelhajtás okára vezetik vissza. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy mi igaz a fertelmes bűnből és kik annak az elkövetői.

Közrendészeti statisztika.

Esztergom vármegye két járásában a következő bűnesetek és kihágások fordultak elő augusztus hónapban: Esztergomi járásban: Lopás 2 esetben. Verekedés 5 esetben. Tűz volt Tát Pilsimárróth községekben. — Kihágási ügy érkezett 45 db. Tűzrendőri 9, úrendőri 3, egészségrendőri 5, vízrendőri 1, mezőrendőri 2, közcsend elleni 1, közrend elleni 15, közbiztonság elleni 3, tulajdon elleni 1, halászlás 1, vadászati 2, erdei 1, ipari 1. — Párkányi járásban: Tűz volt Karva, Köhídygarmat, Ebed, Bart községekben. Lopás 6, könnyű testi sértés 6, súlyos testi sértés 3, vagyonrongálás 4, becsületsértés 7, esetben. — Kihágások száma 70 volt. — Esztergom városban: Kihágás 92 volt. Ezek közül hatóság és közrend elleni 5, köztisztaság elleni 4, közrend és közszemérem elleni 37, közegészség és testi épség elleni 15, eselődügyi 11, állategészségügyi 7, véderő törvénybe ütköző 1, úrendőri 5, vasárnap munkaszünet elleni 4, egyéb törvénybe ütköző 3. — Bejelentett és hivatalból észlelt bűnesetek száma 31 volt. Ezek közül: Lopás 16, becsületsértés és rágalmazás 2, súlyos testi sértés 3, sikasztás 1, betörés lopás 4, könnyű testi sértés 1, hamis pénz forgalomba hozatala 1, egyéb büntettek és vétségek 3. — Tűzeset 1 fordult elő. Július hó végén Esztergom vármegyénél 39 feyelmi ügy volt, augusztus havában elrendeltetett 1, összesen 40. Jogerősen befejeztetett 5, augusztus végén maradt 35. A vármegye területén az egészségügy az elmúlt hónapban elég kedvező volt. Tüdővészben az elhaltak 17,80 százalékot tesznek ki. Az elmúlt hónapban 15 egyén vándorolt ki Esztergom megyéből. A 15 közül csak kettő ment Amerikába, a többi a németországi bányákba iparkodott.

Beiratás.

A helybeli kereskedő tanonciskolában a beiratás ma d. u. 2 órakor lesz s a tanítás holnap d. u. 2 órakor kezdődik, a kereskedő tanonciskolai helyiség berendezéseig a reáliskola egyik tantermében.

A munkásbiztosító.

Az esztergomi munkásbiztosító pénztár tegnap átköltöztött a Kossuth Lajos utcában az ipar-testület házában bérelt új helyiségébe. Az új helyiség igen célszerű s teljesen megfelel a több mint 5000 taggal bíró intézmény céljainak. Az új helyiségben orvosi rendelő szoba is fog a pénztári tagok rendelkezésére állani.

Új telefonvonal a megyében.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendelete alapján Esztergom—Tokod—Nyergesújfalu—Süttő községek között létesítendő távbeszélő hálózat közigazgatási bejárása f. hó 18-án d. e. 10 órakor Tokod megállóhelyen tartatik, melyre a vármegye képviselőiben dr. Perényi Kálmán alispán száll ki.

Ujdonság a moziban.

A „Korona” moziban szombaton és vasárnap az angolországi olimpiai játékok kerülnek művészes képekben bemutatásra. A világhírű sportesemény reprodukciói iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik.

Ami jó izlik, az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszer. A „Scott-féle Emulsió” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is elszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

Az új végrehajtási novella rendelkezései szerint előírt bejelentések, értesítések, árverési feltételek és kérvények és egyéb nyomtatványok szakszerű szövegében kaphatók a „Hunnia” könyvnyomdában.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeéltő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álom

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

x A végrehajtási novella már életbe lépve, abból egy igen praktikus kezelhető „Jegyzet” kiadást kaptunk amelynek útjása az eddigiekkel szemben az hogy az oldalaknak csak felét foglalja el a szöveg, míg a másik fele üresen van hagyva, hogy a praktikus jogász azon jegyzeteket tehessen. Azt hisszük ügyvédek és bíráink hamar meg fogják szeretni az e fajta kiadásokat, melyeket Benkő Gyula Grill-féle udvari könyvkereskedése Budapesten, adott ki. Ára 1 kor. 20 fillér. Ugyanott jelent meg a büntető novella is, ugyan-ezen kiadásban. Ára ennek is 1 kor. 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

GERENDAY JÓZSEF.

Pályázati hirdetmény.

Az esztergomi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának folyó évi július hó 6-án hozott határozata folytán egy, egyelőre ideiglenes minőségű, évi 1200 korona fizetéssel javadalmazott **gyakornoki** állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A sajátkezűleg irt és a kereskedelmi érettségi okmánynyal, születési bizonyítványal, valamint netáni eddigi működéséről szóló okiratokkal felszerelt kérvények **folyó hó 24-ig** alulírt pénztár igazgatóságához annál is inkább benyújtandók, mivel az elkészen érkező folyamodások figyelembe vételét nem fognak. A megválasztandó állását azonnal elfoglalni tartozik.

Esztergom, 1908. évi szeptember hó 5.

Esztergomi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága nevében:

Paulovits Géza sk., Dr. **Walter Gyula sk.,**
ügy. igazgató. p. prael. kanonok, elnök.

7186 Polg. 1908.

Birói hirdetmény.

A komáromi kir. törvényszék Drienkó János sárisápi lakos bányászfelügyelő kérelmére felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Drienkó Jánosné szül: Germics Amália volt sárisápi lakost, hogy férjével Drienkó János sárisápi lakos bányászfelügyelővel a megbontott házassági életközösséget ezen hirdetmény közzétételétől számított egy év alatt állítsa vissza, mert az ellenkező esetben házassága férje keresetére az 1894. évi XXXI. t. c. 77. §-a b) pontja alapján fel fog bontatni. Felhívja továbbá, hogy lakhelyét a kir. törvényszékkel tudassa, mivel az ellenkező esetben a megindítandó bontóperben dr. Mohácsy János komáromi lakos ügyvéd fogja képviselni.

A komáromi kir. törvényszéknek 1908. évi szeptember hó 2-ik napján polgári ügyekben tartott tanácsülésében.

Nádasdy,
kir. törvényszéki elnök.

Vittek,
tanácsjegyző.

8019/1908 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az esztergomi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság a komáromi kir. törvényszék kerületéhez tartozó ezen telekkönyvi hatóság területén fekvő a lábatlani 510 sz. betétben A I 2-8 11-16 19-35 sorsz. 730/2, 732/2, 914/2, 915/2, 916/2, 1348/1a, 1363/2, 1606/2, 1607/2, 1698/1, 1699/1, 1700, 1907/2, 2034/1, 2030/1, 2331/1, 2365/1a, 2386/1, 2478/2, 2479/2, 2853/2, 2854/2, 2855/1/b, 2855/2, 2856/2, 1364/2b, 1364/2c, 1605/2b, 2032/1b 1033/1b. hrsz. alatt Weichsler Kálmán és neje Stern Mina tulajdonán felvett urbéri birtokra 2391 kor. ugyanazoknak a A 1 sor 984/1 hrsz. alatt felvett öreghegy dűlői szántójára 51 korona becsárban az esztergomi önszegélyző takarékos és hitelegylet végrehajtónak Weichsler Kálmán és neje Stern Mina végrehajtást szenvedettek elleni 1250 korona tőke, ennek 1906 november hó 5-től járó 8% kamata, 169 kor. 20 fill. eddigi és ezuttali 26 kor. 60 fill. költségek kielégülése végett valamint az ezennel csatlakozás folytán Krausz és Böhm cég 573 kor. tőke és jár. 2. Eichbaum Mór 1460 kor. tőke és jár. 3. Vinea magyar bortermelési és kereskedelmi társaság 406 kor. 72 fill. 4. Brutsy János 723 kor. 79 fill. és járuléka kielégülése végett is a kért árverést elrendeli s az árverésnek Lábatlan község házában leendő megtartására **1908. évi október hó 9 napjának d. e. 11 óráját** határidőül kitézi, amikor az ingatlanok a becsáron alul is el fog árvereztetni. Amennyiben az esztergomi önszegélyző takarékos és hitelegylet, vagy Eichbaum Mór csatlakoztatott végrehajtók az árverés megtartását nem szorgalmazzák, a Krausz és Böhm cég, valamint a Vinea magyar bortermelési és kereskedelmi r. társaság végrehajtók érdekében az árverés az I 2-8, 11-16, 19-35 sorsz. ingatlanoknak csupán Weichsler Kálmán nevében álló felerészére fog megtartatni s ez esetben 1195 kor becsárban.

Bánatpénzül az ingatlanok becsárának 10%-a teendő le Árverezni szándékozók tartoznak a bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy annak a bíróságnál történt előzetes elhelyezéséről szóló elismervényt átadni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hón p alatt fizetendő az árverés napjától számított 5% kamattal.

Az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételeket a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Lábatlan község házában a hirdetmények között meglehet tekinteni.

Esztergom, 1908. július 29-én.

Környei Imre kir. járásbíró.

Monogrammok fehérnemű jelzésre, csinos kivitelben, kiárusítás miatt, darabonként **20 fillérért** kapható a „HUNNIA“ papírkereskedésében Esztergomban.

Ügynökök
kik sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával foglalkozni óhajtanak, magas jutalék mellett felvétetnek. Havonta 200-500 koronát jövedelmez.
Váluta Bank Részvénytársaság
Budapest, Váci-körút 48.

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépítőszert
Földes-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkátrát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varazsolja, üdít és fiatalít.
Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona.
KIVÁLÓ TOILETT-CEKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1-20 Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpep 1 kor., Margit-areviz 1 kor. — Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÜLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.
Főraktár: Esztergom.
Kerschbaumayer K., S. Rochlitz Arthur, Zsiga Zsigmond gyógyszerészeknél.

Páratlan és csodás hatású. — Óvakodjunk az utánzatoktól.

LEOPOLD GYULA — hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. — 200 napra üzleti célokra közzétételre

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, ízük, szörpök, gomba-, hus- és fűszelék-konzervek, nemes borovicskák, — legkülönbözőbb minőségben szállít — előkelőbb fűszerekkel kiegészítve is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyítószere a BARTA-féle fekete áfonyagyógyópor, kapható gyógyszerészeknél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít előkelőbb fűszerekkel kiegészítve is a
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
a legelőkeltebb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postal szék útján **„FEHÉR GALAMB“** gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szaladalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vért és levételt és egyéb kárt és vesztést okozó kártevő állatokat és azok potéit azonnal megöl.
Legmegbizhatóbb védezőszer szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.
Vezetékvizsgálók Magyarországon részesei:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KAROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat.
Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17.
„Toilett-útkok“ ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Főraktár **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerész részénél **KISPEST,** Rákóczi-utca 2.
Ingyen postai szállítást 8 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁJLÓDÁ
Szállodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.
100 szoba 2-20 k-tól felfelé, tisztaságai és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az órára pályaudvarok és halál felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! — Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemoptiai Rendelő-intézet
Idült betegségekben szenvedők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmőruai elsőrangúak és az egész világon el vannak terjedve.
Első és legnagyobb molykár ellen védő részv.-társ.